

CRRC
Armenia

Հրանտ Մաթևոսյան
HRANT MATEVOSSIAN FOUNDATION

ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐԵԿԵՅՈՒԹՅՈՒՆ.
ՇԻՐԱԿ, ԼՈՌԻ, ՏԱՎՈՒՇ

“Community Poverty Reduction “Know How”” Project
«Աղքատության նվազեցում համայնքներում. կիրառական մոտեցումներ» ծրագիր

«Ռազմավարական և բյուջետային քաղաքականությունների
շրջանակը»

Հունվարի 13, 2023թ., Երևան

● Հետազոտության նպատակը և խնդիրները

- Հետազոտության նպատակը Հայաստանում, մասնավորապես՝ Շիրակի, Լոռու և Տավուշի մարզերում բազմաչափ աղքատությանն ուղղված պետական և համայնքային ծրագրերի և դրանց ազդեցությունների ուսումնասիրումը և քննարկումն է:
- Հետազոտության հիմնական խնդիրներն են՝
 - Ծրագրի շահառու խմբերին ուղղված ռազմավարական քաղաքականությունների շրջանակի ուսումնասիրումը և քննարկումը,
 - Ծրագրի շահառու խմբերին ուղղված պետական բյուջետային և համայնքային ծրագրերի վերլուծությունը, դրանց ազդեցությունների քննարկումը,
 - Շիրակի, Լոռու և Տավուշի մարզերում շահառու խմբերի կարիքների ուսումնասիրումը,
 - Իրականացվող բյուջետային քաղաքականությունների և շահառու խմբերի կարիքների համապատասխանության քննարկման հիմքերի ստեղծումը, լուծում պահանջող խնդիրների բացահայտումը:

Հետազոտության մեթոդը

- Ռազմավարական քաղաքականությունների շրջանակի ուսումնասիրում
 - բազմաչափ աղբյուրային տարբեր բնութագրերի վրա պոտենցիալ ազդեցություն ունեցող քաղաքականություններ,
 - քաղաքականությունների նպատակներ, վերջնական արդյունքներ և արդյունքային չափորոշիչներ թիրախներ
- Պետական բյուջետային ծրագրեր ուսումնասիրում
 - բազմաչափ աղբյուրային վրա պոտենցիալ միջամտություններ և ազդեցություններ ենթադրող պետական բյուջետային ծրագրեր/միջոցառումներ,
 - բյուջետային ծրագրերի ուղղակի և վերջնական արդյունքներ և ֆինանսավորման ծավալներ
- Շահառու մարզերի համայնքային բյուջեների ուսումնասիրում
 - համայնքային բյուջետային ծախսերի գործառական բաշխում և սուբվենցիոն ծրագրեր
- SS-ների վիճակագրական ընտրանքային հետազոտություն՝ «Բյուջեներ և բնակչության բերեկեցություն»
 - Շահառուների իրազեկվածության
 - Հանրային ծառայությունների օգտագործում, հասանելիություն և կարիք:

ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԵՎ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ

Պետական բյուջետային ծրագրերի քանակը և ֆինանսավորման ծավալները 2019-2022թթ.

Պատասխանատու գերատեսչություն	2019		2020		2021		2022*		
	քանակ	մլրդ դրամ	քանակ	մլրդ դրամ	քանակ	մլրդ դրամ	քանակ	մլրդ դրամ	կշիռը, տոկոս
ՀՀ ԱՍՀՆ	16	454.0	17	548.3	17	619.8	16	589.9	26.5
ՀՀ ՏԿԵՆ	26	171.6	22	178.2	22	201.4	24	267.6	12.0
ՀՀ ԿԳՄՍՆ	23	157.3	20	170.9	21	174.8	21	226.5	10.2
ՀՀ ԱՆ	12	97.6	13	141.8	12	157.9	12	141.4	6.3
ՀՀ ԷՆ	14	12.5	14	34.0	14	43.4	13	61.5	2.8
Այլ պետական մարմիններ	109	736.4	93	821.5	89	807.0	91	940.5	42.2
Ընդամենը	200	1,629.4	179	1,894.6	175	2,004.3	177	2,227.3	100

Բազմաչափ աղքատության վրա ազդեցության պոտենցիալ ունեցող բյուջետային ֆինանսավորման ծավալները, 2022թ.

Հիմնական կարիքներ

118,904
մլն դրամ 31,1%

Բնակարանային պայմանների բարելավում

34,619
մլն դրամ 9,1%

Կրթության կարիք

134,785
մլն դրամ 35,3%

Աշխատանքի և զբաղվածության կարիք

1,856
մլն դրամ 0,5%

Առողջապահության կարիք

91,853
մլն դրամ 24,0%

Ընդամենը
382,017
մլն դրամ

Ընդամենը
17.2%
պետական բյուջեում

Բազմաչափ աղքատության վրա ազդեցության պոտենցիալ ունեցող բյուջետային ֆինանսավորման ծավալները, 2020-2022թթ.

Բազմաչափ աղքատության բնութագրեր	2020	2021	2022*
	մլն դրամ		
Հիմնական կարիքներ	99,176	110,599	118,904
Բնակարանային պայմանների բարելավում	27,979	29,426	34,619
Կրթության կարիք	103,998	108,875	134,785
Աշխատանքի և զբաղվածության կարիք	1,942	1,702	1,856
Առողջապահության կարիք	78,822	90,605	91,853
Ընդամենը, մլն դրամ	311,917	341,207	382,017
Ընդամենը, տոկոս պետական բյուջեում	16.5	17.0	17.2

Հիմնական կարիքներ. Ռազմավարական նպատակադրումներ

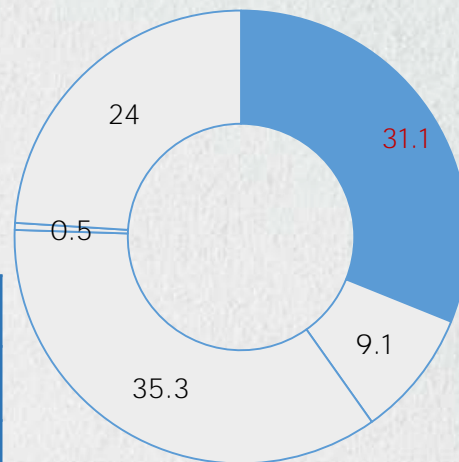
- Մինչև 2026թ. վերացնել **ծայրահեղ աղքատությունը**
- **Բազմաչափ աղքատության** մասնաբաժինը նվազեցնել տարեկան առնվազն 2%-ով
- Երեխաների շրջանում վերացնել սպառման ագրեգատի հիմքով **ծայրահեղ աղքատությունը**
- Բազմաչափ աղքատության մեջ ապրող երեխաների մասնաբաժինը նվազեցնել 2020թ. 20%-ից մինչև 12%
- Ավելացնել հմպտ. զարգացման, առողջության, ուսման և հոգեւոցիալական մակարդակ ունեցող 4-59 ամսական երեխաների մասնաբաժինը
- 6-23 ամսական երեխաների շրջանում ընդունելի նվազագույն սննդակարգ ստացող երեխաների կշիռը 2021թ. 45%-ից հասցնել առնվազն 65%-ի
- **Գլոբալ պարենային անվտանգության ինդեքսի բարելավում՝** 2024թ. մինչև 65.3 մակարդակ՝ 2019-ի 52.3-ի դիմաց
- Նպաստների համակարգի հասցեականության մակարդակի տարեկան աճ 5%-ով
- Մինչև 2026թ. նվազագույն կենսաթոշակի և կենսաթոշակի միջին չափերը հավասարեցնել հմպտ. պարենային և սպառողական զամբյուղների արժեքներին
- Մինչև 2023 թ. հանրապետության բոլոր մարզում ներդնել տնային խնամքի ծառայությունը
- Խնամքի ծառայությունների կարիք ունեցող՝ բնակարանով ապահովված տարեցների առնվազն 80 տոկոսին ընդգրկել տնային խնամքի ծառայություններում:

- ՀՀ կառավարության 2021-2026թթ. Ծրագիր
- ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական պաշտպանության 2022-2026թթ. ռազմավարության նախագիծ
- «Աշխատի՛ր, Հայաստան» ռազմավարություն
- ՀՀ գյուղատնտեսական ոլորտի տնտեսական զարգացումն ապահովող հիմնական ուղղությունների 2020-2030թթ. ռազմավարություն
- Երեխայի՝ ընտանիքում ապրելու իրավունքի իրացմանն ու ներդաշնակ զարգացմանն ուղղված 2020-2023թթ. համալիր ծրագիր
- Տարեցներին մատուցվող խնամքի ծառայությունների բարելավման և համայնքահեն ծառայությունների ներդրմանն ու զարգացման ծրագիր

Հիմնական կարիքներին ուղղված բյուջետային ծրագրերը

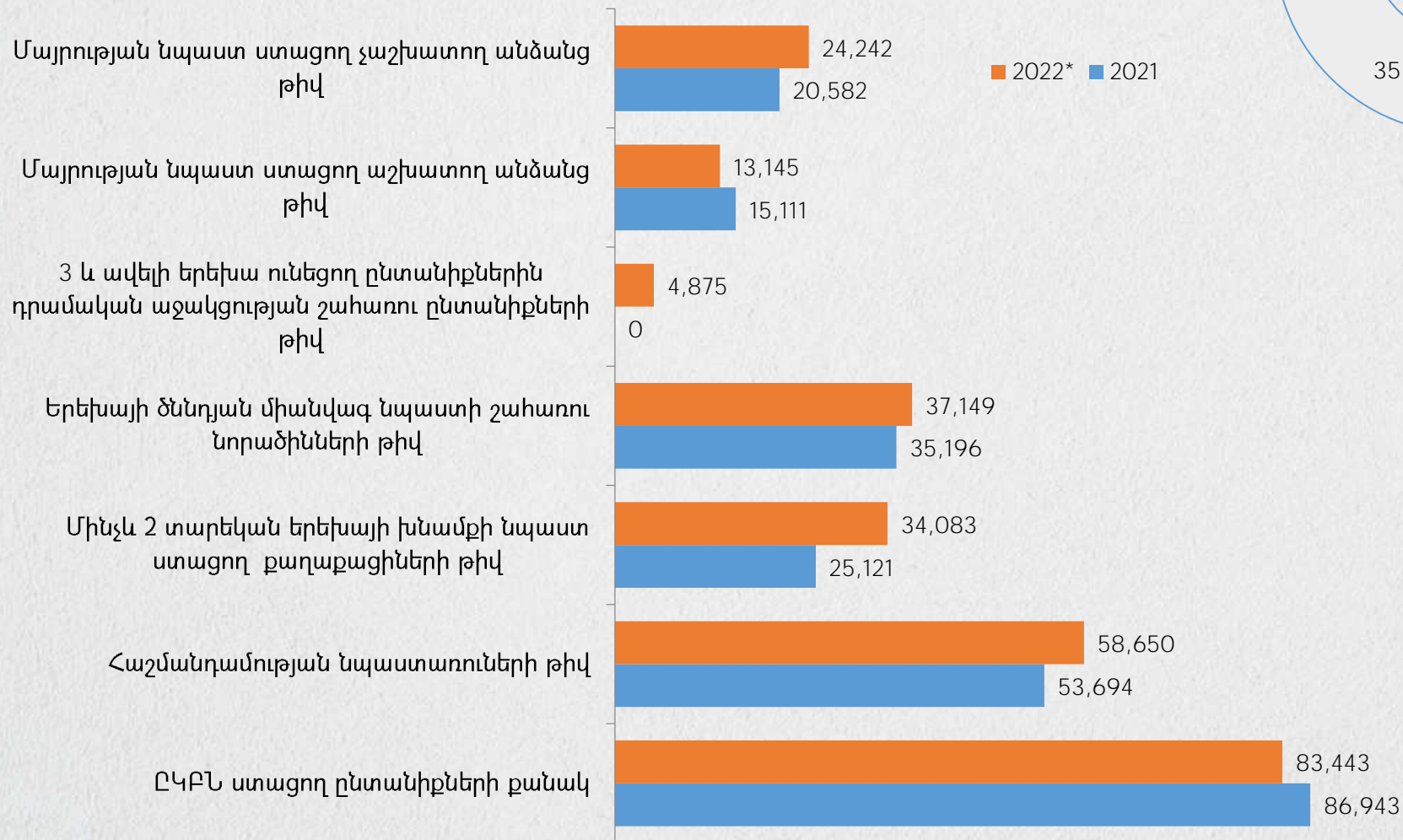
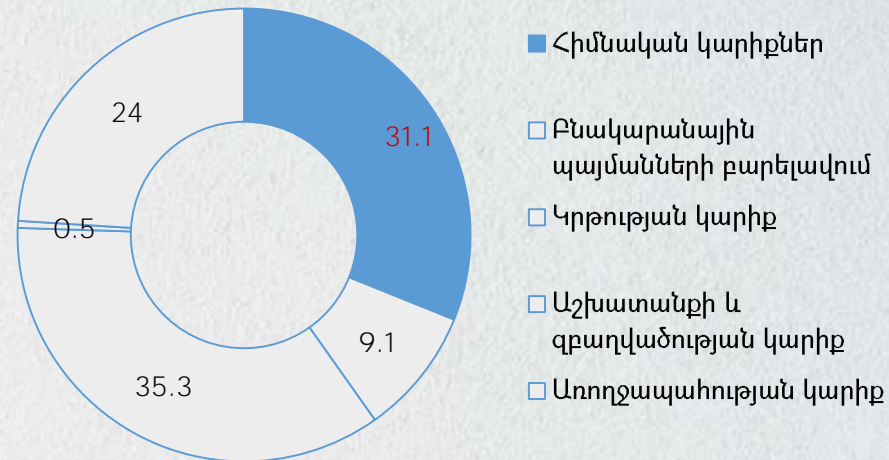
Դասիչ	Ծրագիր/միջոցառում	2020	2021	2022*
		մլն դրամ		
1011	Անապահով սոցիալական խմբերին աջակցություն	31,606	30,656	28,800
1205-12001	Ծերության, հաշմանդամության, կերակրողին կորցնելու դեպքում նպաստներ	23,563	26,308	30,135
1068-11001 1068-12001	Մինչև 2 տարեկան երեխայի խնամքի արձակուրդում գտնվող վարձու աշխատողին նպաստի տրամադրման ապահովում և տրամադրում	3,740	8,717	11,737
1068-12002	Երեխայի ծննդյան միանվագ նպաստ	16,134	18,360	17,940
1068-12004	Դրամական աջակցություն ընտանիքում 3 և ավելի երեխա ունեցող ընտանիքներին	-	-	2,925
1032	Խնամքի ծառայություններ 18 տարեկանից բարձր տարիքի անձանց	3,240	2,862	3,044
1082	Սոցիալական աջակցություն անաշխատունակության դեպքում	16,568	19,289	18,798
1141	Ընտանիքներին, կանանց և երեխաներին աջակցություն	3,188	2,971	3,303
1160	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց աջակցություն	1,137	1,436	2,222
	Ընդամենը	99,176	110,599	118,904

- Հիմնական կարիքներ
- Բնակարանային պայմանների բարելավում
- Կրթության կարիք
- Աշխատանքի և զբաղվածության կարիք
- Առողջապահության կարիք

Հիմնական կարիքներին ուղղված բյուջետային ծրագրերի շահառուները

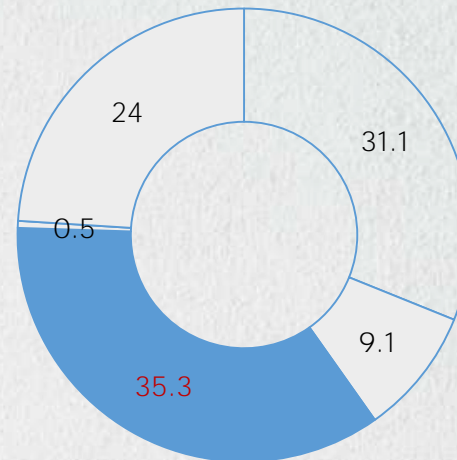
Կրթության կարիք. Ռազմավարական նպատակադրումներ

- Մինչև 2026թ. կառուցել, հիմնանորոգել կամ վերանորոգել առնվազն 300 դպրոց
- Մինչև 2026թ. կառուցել, հիմնանորոգել կամ վերանորոգել առնվազն 500 մանկապարտեզ և նախակրթարան
- **Մինչև 2026թ. նախադպրոցական հաստատություններում ընդգրկված 3-5 տարեկան երեխաների կշիռը հասցնել առնվազն 85 տոկոսի**
- Բոլոր բնակավայրերում հասանելի կլինեն մատչելի նախադպրոցական ծառայությունները
- Դպրոց ընդունվող բոլոր երեխաները առնվազն մեկ տարի ընդգրկված կլինեն նախադպրոցական ծրագրերում
- Բոլոր խոշորացված համայնքներում կգործեն մսուրի ծառայություններ,
- Բոլոր դպրոցները կունենան պատշաճ կահավորված և արդիական սարքավորումներով հագեցված, սանիտարահիգիենիկ, անվտանգային ստանդարտներին բավարարող և համընդհանուր մատչելի շենքեր,
- Բոլոր դպրոցները համալրված կլինեն որակավորված և սահմանված ստանդարտներին համապատասխան ատեստավորված մանկավարժներով, որոնք կստանան արժանապատիվ վարձատրություն,
- Ոչ մի երեխա դուրս չի մնա պարտադիր կրթության համակարգից:

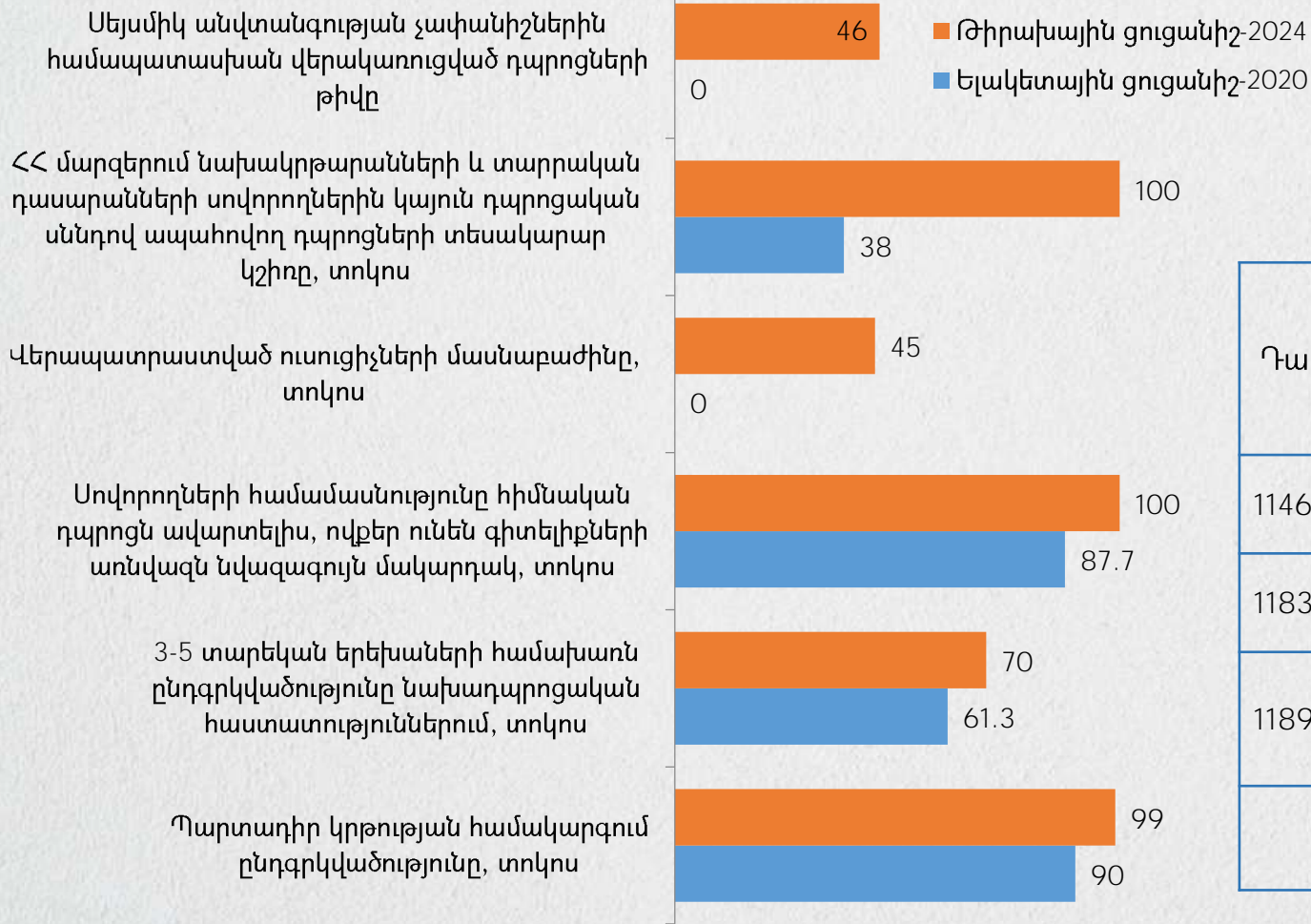
- ՀՀ կառավարության 2021-2026թթ. Ծրագիր
- ՀՀ կրթության մինչև 2030 թվականը զարգացման պետական ծրագիր

Կրթության կարիքին ուղղված բյուջետային ծրագրերը և հիմնական արդյունքային չափորոշիչները

- Հիմնական կարիքներ
- Բնակարանային պայմանների բարելավում
- Կրթության կարիք
- Աշխատանքի և զբաղվածության կարիք
- Առողջապահության կարիք

Դասիչ	Ծրագիր/միջոցառում	2020	2021	2022*
		մլն դրամ		
1146	Հանրակրթության ծրագիր	96,203	99,421	110,539
1183	Ապահով դպրոց	2,733	3,807	16,341
1189	Դպրոցների սեյսմիկ անվտանգության մակարդակի բարձրացման ծրագիր	5,062	5,646	7,905
	Ընդամենը	103,998	108,875	134,785

Բնակարանային պայմանների կարիք. Ռազմավարական նպատակադրումներ

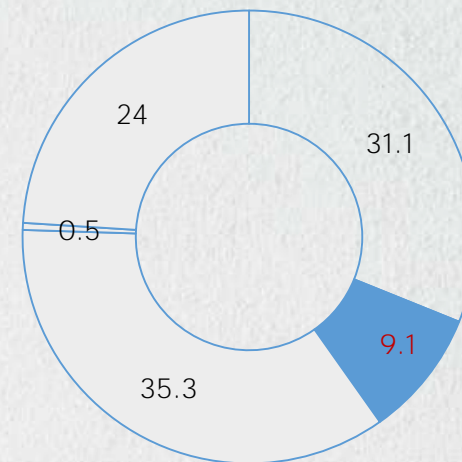
- Միանվագ դրամական աջակցություն ստացած շահառուների աճ
- Կանխավճարի ապահովագրության համար դրամական աջակցություն ստացած շահառուների աճ
- Երեխայի ծննդյան դեպքում վարկային բեռի նվազեցման աջակցություն ստացած շահառուների աճ
- Կացարանի կարիք ունեցող ընտանիքների բնակարանային խնդիրների լուծում
- Սոցիալական բնակարանային ֆոնդի ձևավորում
- Մինչև 2026թ. հանրապետության բոլոր բնակավայրերը կանոնավոր երթուղիներով կկապվեն մարզկենտրոնների կամ մարզի այլ խոշոր բնակավայրերին
- Տարեկան շուրջ 500 կմ միջպետական, հանրապետական և տեղական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհների նորոգում և հիմնանորոգում
- **Մինչև 2023 թվականի տարեվերջ 6 մարզերի 11 քաղաքների և 41 գյուղական բնակավայրերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի, բաշխիչ ցանցերի վերականգնում**
- Սեյսմիկ նշանակության հանրային շենքերում էներգետիկ արդյունավետության պահանջներին համապատասխանող պայմաններով շենքերի կշիռը 10%-ից դարձնել 100%՝ 2025թ.:

- *«Կառավարության 2021-2026թթ. Ծրագիր*
- *Երեխա ունեցող ընտանիքների բնակարանային ապահովության պետական աջակցության 2020-2023թթ. ծրագիր*
- *Սոցիալական բնակարանային ֆոնդի ձևավորման ռազմավարական ծրագիր*
- *Բնակարանների և անհատական բնակելի տների էներգաարդյունավետ վերանորոգման աշխատանքների պետական աջակցության ծրագիր*

Բնակարանային պայմանների բարելավմանն ուղղված բյուջետային ծրագրերը

Դասիչ	Ծրագիր/միջոցառում	2020	2021	2022*
		մլն դրամ		
1098	Բնակարանային ապահովում	3,958	821	1,055
1068-12003	Երիտասարդ և երեխա ունեցող ընտանիքների բնակարանային ապահովման աջակցություն	337	1,267	1,600
1115-12001	Աջակցություն երիտասարդ ընտանիքներին	1,147	1,351	1,738
1232	Էներգաարդյունավետության ծրագիր	-	-	219
1072	Ջրամատակարարման և ջրահեռացման բարելավում	1,765	6,648	11,491
1212-12007	ՀՀ մարզերին սուբվենցիաների տրամադրում՝ ենթակառուցվածքների զարգացման նպատակով	14,051	12,310	13,237
1049 (11005, 11006, 11014, 11003, 21013)	Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Կենսական նշանակության ճանապարհային ցանցի բարելավում	4,158	5,359	1,650
1019 (11001, 11003, 12001, 12004)	Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Տարածքային զարգացման հիմնադրամի ծրագիր	2,564	1,670	3,629
	Ընդամենը	27,979	29,426	34,619

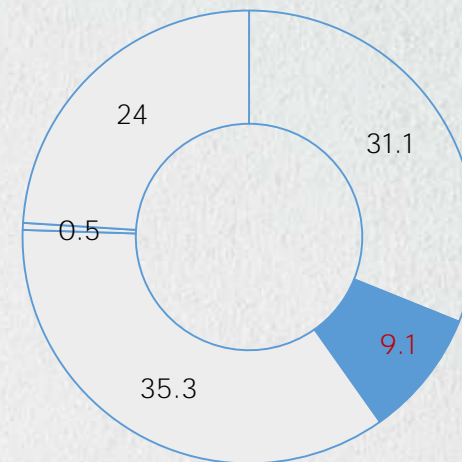
- Հիմնական կարիքներ
- Բնակարանային պայմանների բարելավում
- Կրթության կարիք
- Աշխատանքի և զբաղվածության կարիք
- Առողջապահության կարիք

Բնակարանային պայմանների բարելավմանն ուղղված բյուջետային ծրագրերի արդյունքային չափորոշիչները

Չափորոշիչ

Չափորոշիչ	2021	2022*
Երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած, զոհված (մահացած) առաջին, երկրորդ և երրորդ խմբի հաշմանդամ զինծառայողների անօթևան ընտանիքներին բնակարանով ապահովում և բն.պայմանների բարելավում, շահառուների թիվ	63	55
Երեխա ունեցող ընտանիքների բնակարանային ապահովման աջակցություն, շահառուների թիվ	1,949	9,224
«Երիտասարդ ընտանիքներին մատչելի բնակարաններ» պետական նպատակային ծրագիր, շահառուների թիվ	5,475	6,825
Էներգաարդյունավետ վերանորոգումներ իրականացնող շահառուների թիվ	-	200
ՀՀ մարզերին սուբվենցիաների տրամադրում՝ ենթակառուցվածքների զարգացման նպատակով, բնակավայրերի թիվ	225	228
Հիմնանորոգվող ճանապարհներ, կմ	55.8	67.8
Նորոգվող ջրագծերի երկարություն, կմ	210.76	306.1
Նորոգվող կոյուղագծերի երկարություն, կմ	2.67	9.1

- Հիմնական կարիքներ
- Բնակարանային պայմանների բարելավում
- Կրթության կարիք
- Աշխատանքի և զբաղվածության կարիք
- Առողջապահության կարիք

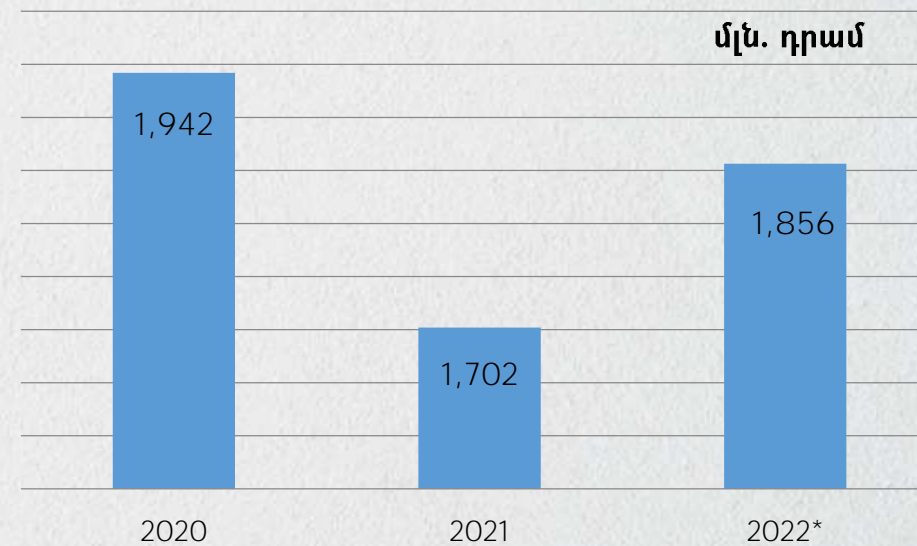
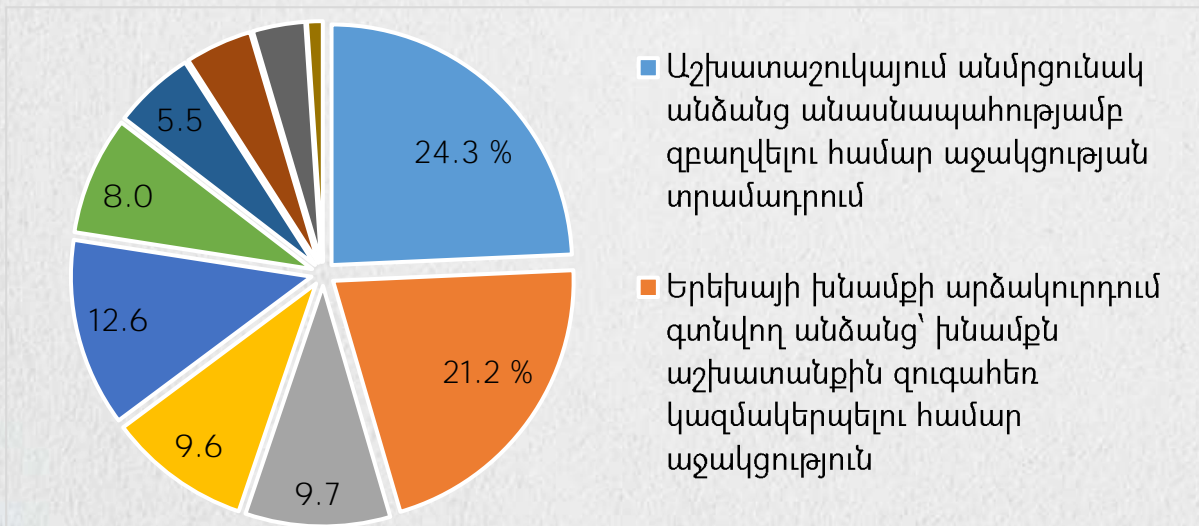

Աշխատանքի և զբաղվածության կարիքին ուղղված բյուջետային ծրագիրը

- Զբաղվածության ծրագիր
- Նպատակը - բնակչության կայուն և ժամանակավոր զբաղվածության ապահովմանը միտված պայմանների ստեղծումն է:
- Վերջնական արդյունքի ցուցանիշը - գործազուրկի կարգավիճակ ստացածների թվաքանակում՝ ծրագրում ընդգրկված անձանց տեսակարար կշռի աճը մինչև 58 տոկոս 2024 թվականին՝ ելակետային 41.7 տոկոսի դիմաց

- Հիմնական կարիքներ
- Բնակարանային պայմանների բարելավում
- Կրթության կարիք
- Աշխատանքի և զբաղվածության կարիք
- Առողջապահության կարիք

Աշխատանքի կարիք. Ռազմավարական նպատակադրումներ

- Մինչև 2026թ. նվազագույն աշխատավարձը սահմանել 85,000 դրամ,
- Աշխատուժի մասնակցության մակարդակը 2020 թվականի 58.5-ի համեմատ հասցնել 65%-ի,
- Չսովորող ու չաշխատող **երիտասարդների** մասնաբաժինը 2020 թվականի 31.1%-ի նկատմամբ իջեցնել՝ հասցնելով 18%-ի,
- **Գործազրկության մակարդակը** հասցնել 10%-ի
- **Տնտեսական մասնակցության** և հնարավորությունների ցուցանիշը 0.66-ից դարձնել 0.8,
- Աշխատանքային տարիքի և **հաշմանդամություն ունեցող** աշխատունակ անձանց շրջանում զբաղվածների տեսակարար կշիռն ավելացնել առնվազն 3%-ով,
- Աշխատանքային պայմաններից գոհունակության մակարդակի աճ առնվազն 30%-ով,
- **Կենսաթոշակային տարիքի** զբաղվածների մասնաբաժինը կենսաթոշակային տարիքի բոլոր անձանց շրջանում 2020թ. 17%-ից բարձրացնել մինչև 20%,
- **Զբաղվածության պետական ծրագրերում ընդգրկված անձանց շուրջ 50%-ի կայուն զբաղվածության ապահովում,**
- Արհմիությունների ներգրավվածության և դերի բարձրացում. հարցվածների 60%-ը դրական է գնահատում արհմիությունների գործունեությունը,
- Հարցվածների առնվազն 60-ը լավատեղյակ է իր աշխատանքային իրավունքներից և պարտականություններից,
- Նպաստառու ընտանիքներում զբաղվածության մակարդակի տարեկան աճ առնվազն 5%-ով,
- **Ակտիվ ծերության գործակիցը** բարձրացնել առնվազն 10%-ով,

- ՀՀ կառավարության 2021-2026թթ. Ծրագիր
- ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական պաշտպանության 2022-2026թթ. ռազմավարություն, նախագիծ
- «Աշխատի՛ր, Հայաստան» ռազմավարություն
- Զբաղվածության կարգավորման 2022թ. պետական ծրագիր և միջոցառումների ցանկ
- ՀՀ-ում գենդերային քաղաքականության իրականացման 2019-2023թթ. ռազմավարություն

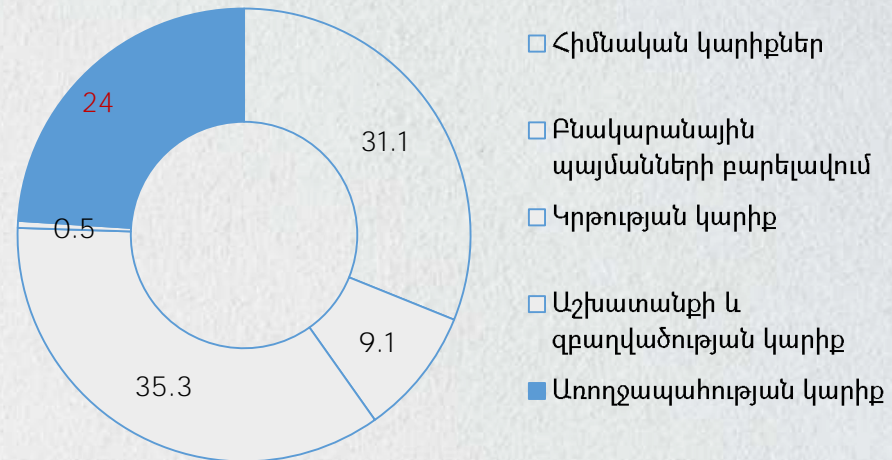
Առողջապահության կարիք. Ռազմավարական նպատակադրումներ

- Մինչև 2026թ. մասնավոր ծախսերի տեսակարար կշիռը ընդհանուր առողջապահական ծախսերում նվազեցնել 40%-ով,
- Տարեկան առնվազն 1,5%-ով նվազեցնել առավել տարածված թվով չորս ՈՎՀ-ի հետևանքով առաջացող վաղաժամ մահացությունը,
- Մինչև 2026թ. մինչև 1 տարեկան մանկական մահացության նվազեցում 15 %-ով, մայրական մահացության (եռամյա) դեպքում՝ 18 %-ով, իսկ մինչև 1 տարեկան երեխաների ընդգրկվածությունը պատվաստումների ծրագրերում կկազմի ավելի քան 95%,
- Մինչև 2026թ. արդիականացնել 50 առողջապահական հաստատություններ:

- ՀՀ կառավարության
2021-2026թթ. Ծրագիր

Առողջապահության կարիքին ուղղված բյուջետային ծրագրերը

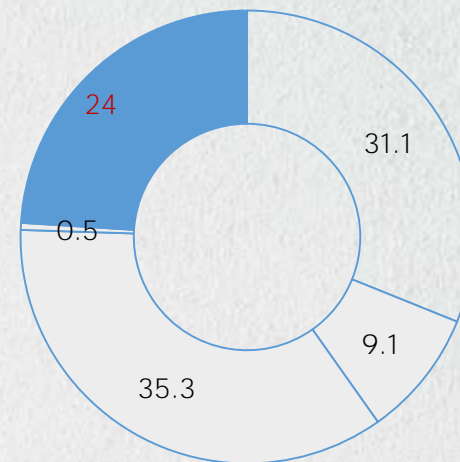

Դասիչ	Ծրագիր/միջոցառում	2020	2021	2022*
		մլն դրամ		
1207	Սոցիալապես անապահով և առանձին խմբերի անձանց բժշկական օգնություն	25,983	34,066	35,039
1099	Առողջության առաջնային պահպանում	27,033	28,444	28,433
1188	Դեղապահովման ծրագիր	3,314	3,869	3,880
1200	Մոր և մանկան առողջության պահպանում	16,971	19,246	19,602
1201	Շտապ բժշկական օգնություն	5,472	4,935	4,800
1191-11003	Բժիշկ-մասնագետների ժամանակավոր ուղեգրման միջոցով ՀՀ մարզային առողջապահական կազմակերպություններում բժշկական ծառայությունների մատուցում	50	46	100
	Ընդամենը	78,822	90,605	91,853

Առողջապահության կարիքին ուղղված բյուջետային ծրագրերի հիմնական արդյունքային չափորոշիչները

Չափորոշիչ	2021	2022*
Սոցիալապես անապահով և հատուկ խմբերում ընդգրկվածների բժշկական օգնության ծառայություններից օգտվելու դեպքերի թիվ	259,873	182,707
Զինճառայողներին, հնչպես նաև փրկարար ծառայողներին և նրանց ընտանիքի անդամներին բժշկական օգնության գծով ծառայություններից օգտվելու դեպքերի թիվ	57,361	62,469
Պետական հիմնարկների և կազմակերպությունների աշխատողների բժշկական օգնության գծով ծառայություններից օգտվելու դեպքերի թիվ	28,866	12,377
Հղիների նախածննդյան և հետծննդյան հսկողության ընթացքում իրականացվող լաբորատոր-գործիքային ախտորոշիչ հետազոտությունների թիվ	701,232	874,000
Ամբուլատոր-պոլիկլինիկական, դիսպանսերային և հիվանդանոցային բժշկական հաստատությունների միջոցով անվճար դեղորայք ստացող հիվանդների թիվ	199,679	267,175
Մանկաբարձական բժշկական օգնության ծառայություններից օգտվելու դեպքերի թիվ	51,631	53,400
Երեխաների բժշկական օգնության գծով ծառայություններից օգտվելու դեպքերի թիվ	89,889	89,700
Շտապ բժշկական օգնության գծով կանչերի թիվ	571,438	550,000
Մարզեր ուղեգրված բժիշկների թիվ	9	50

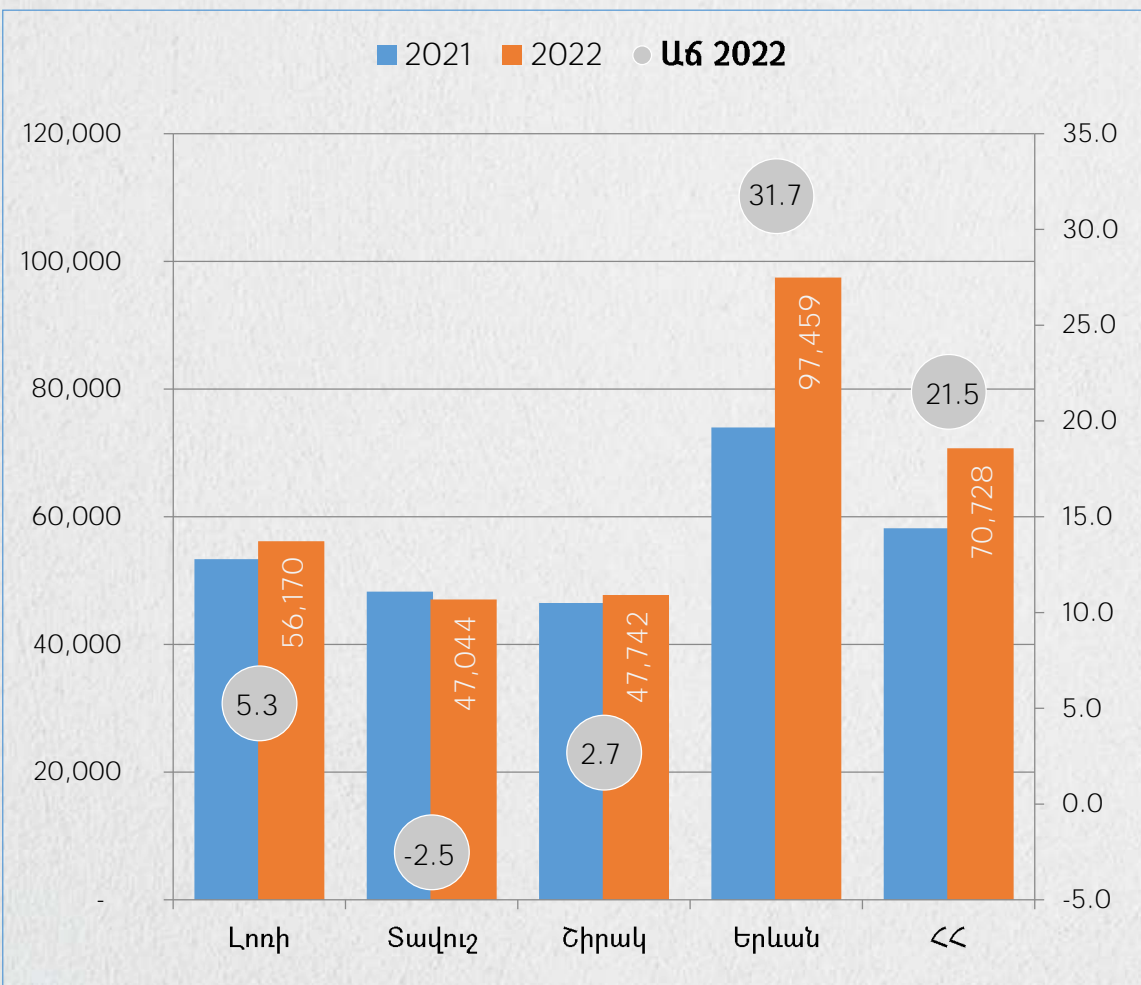
- Հիմնական կարիքներ
- Քնակարանային պայմանների բարելավում
- Կրթության կարիք
- Աշխատանքի և զբաղվածության կարիք
- Առողջապահության կարիք

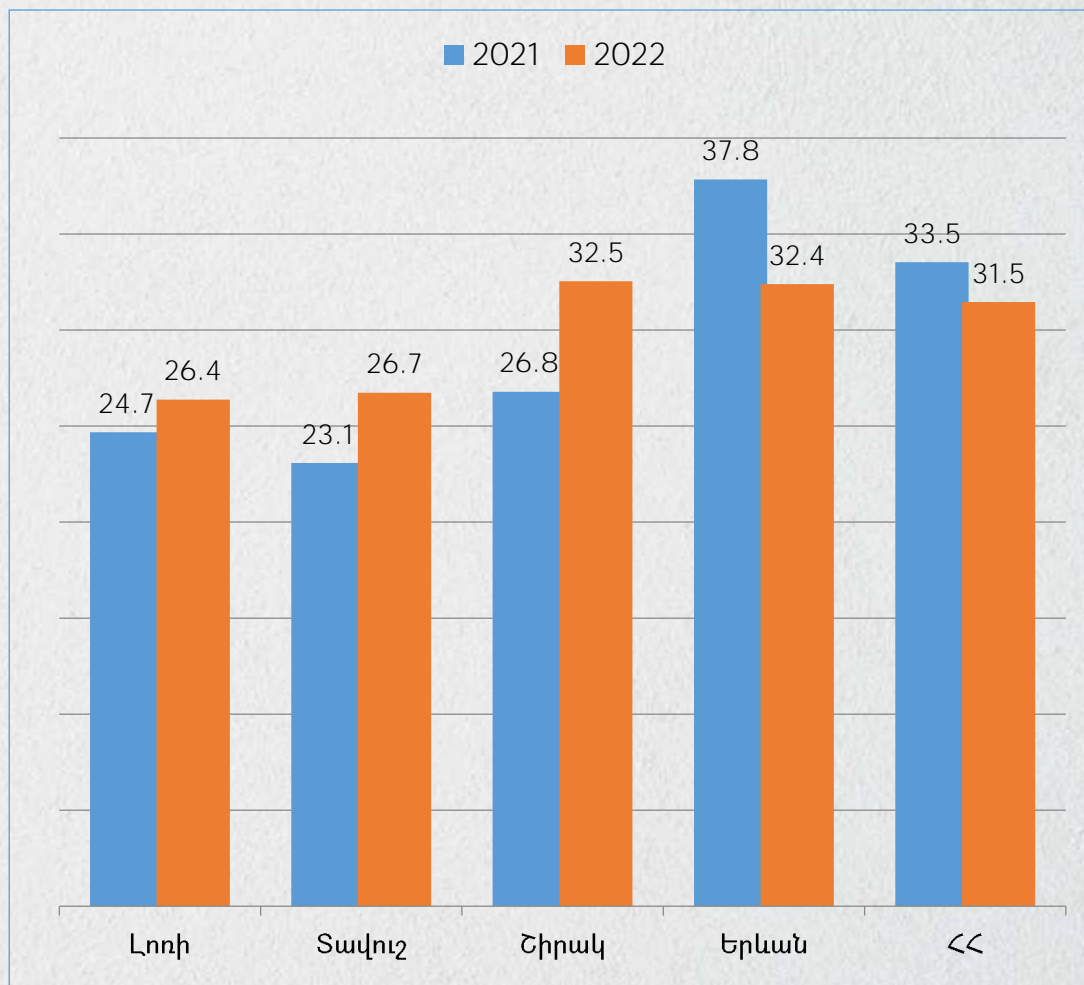
ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԲՅՈՒՋԵՆԵՐԸ ԵՎ ԱՂՔԱՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՂԹԱՀԱՐՄԱՆ ՊՈՏԵՆՑԻԱԼԸ

Մեկ շնչի հաշվով համայնքային ամփոփ եկամուտների մակարդակը (դրամ) և աճը (տոկոս)

Համայնքների սեփական եկամուտների կշիռը համայնքային ամփոփ եկամուտների կառուցվածքում, տոկոս

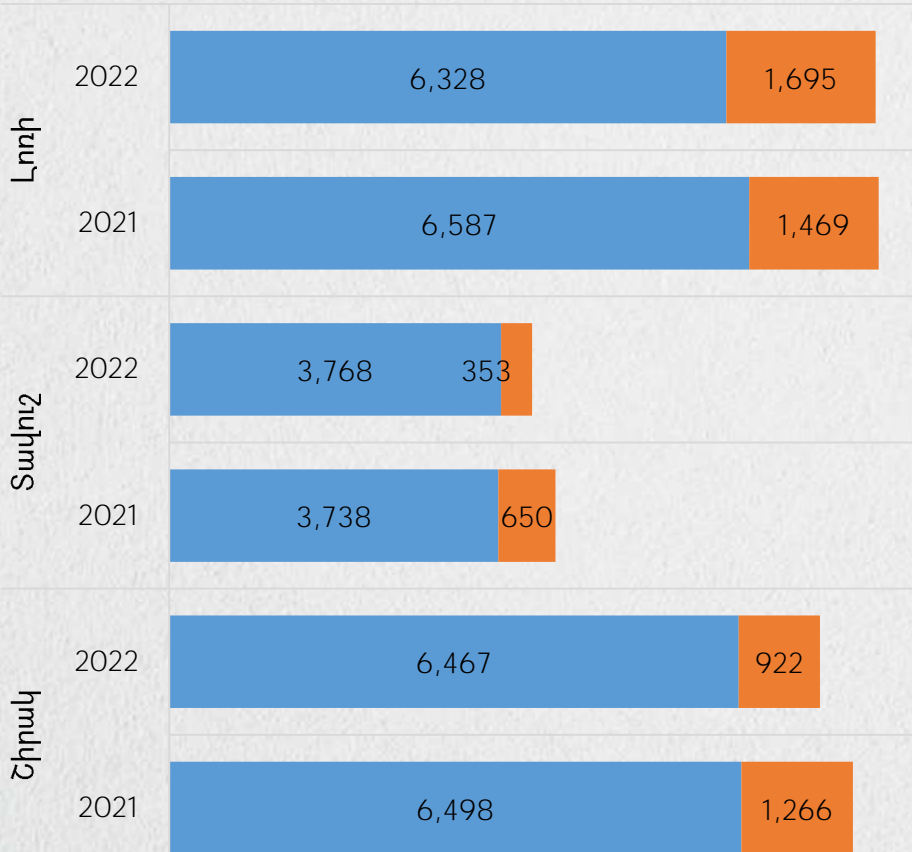

Համայնքային ամփոփ բյուջեների ներքին դրամաշնորհների կառուցվածքը, 2021 և 2022 թվականներ

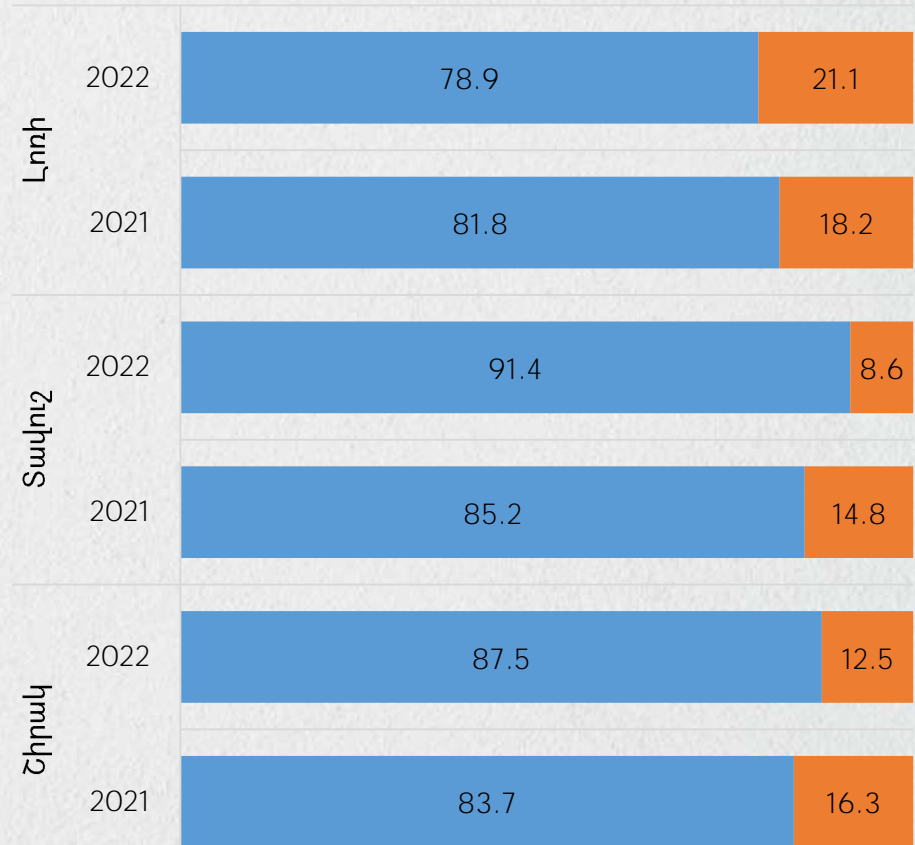
մլն դրամ

■ Դոտացիա ■ Սուբվենցիա

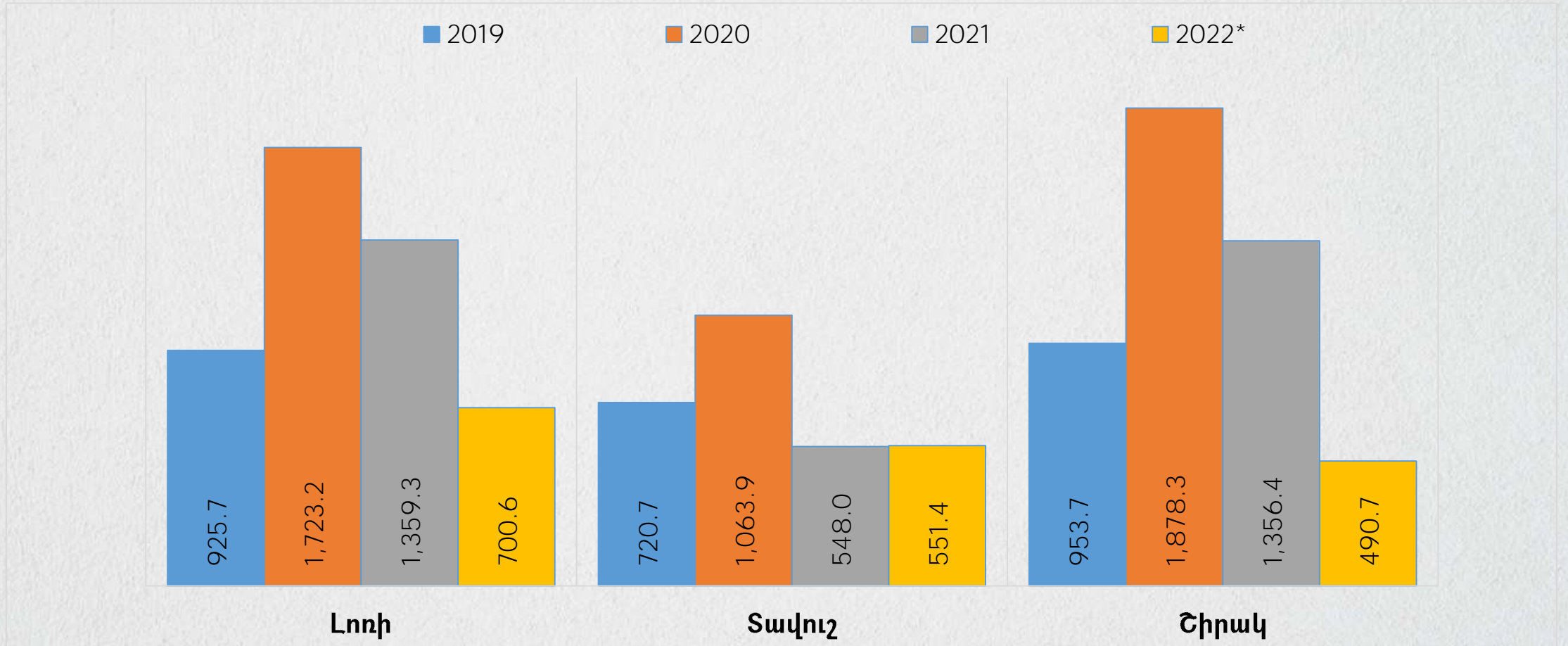
տոկոս

■ Դոտացիա ■ Սուբվենցիա

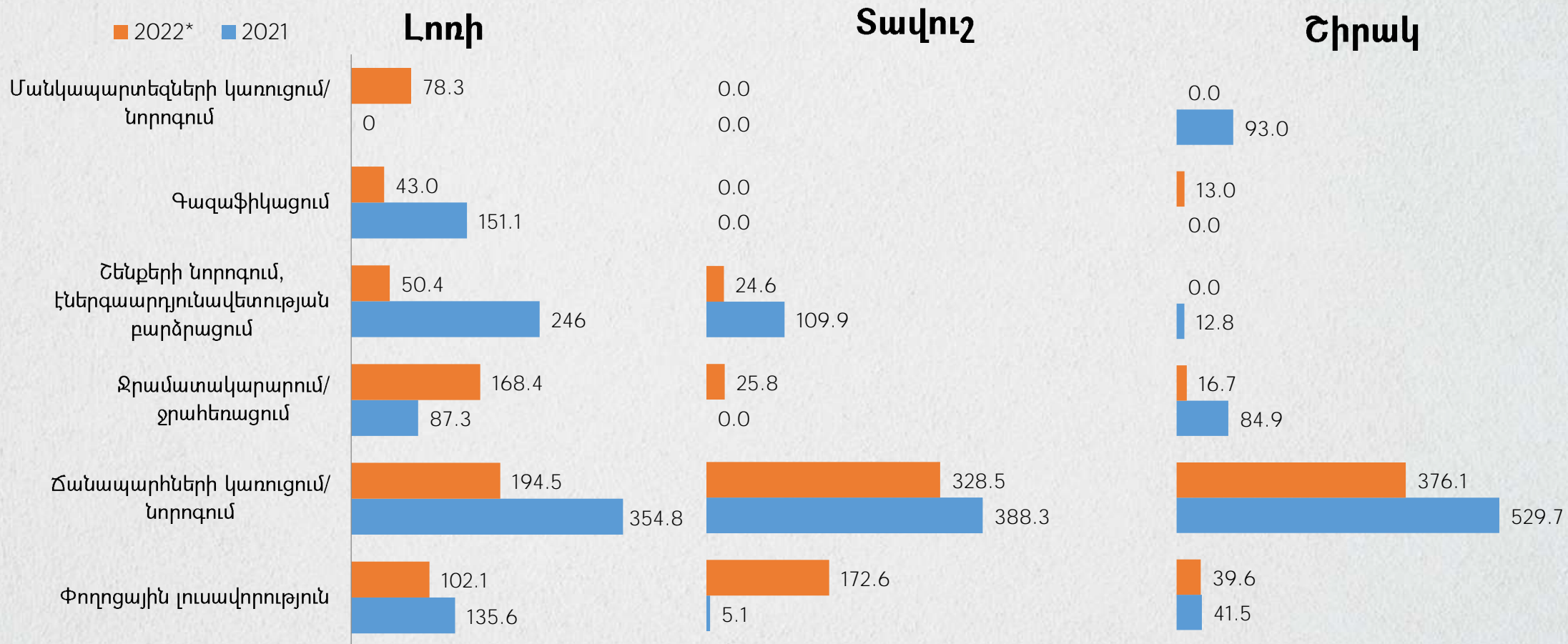

Պետական սուբվենցիաների ծավալների համեմատական՝ 2019-2022թթ., մլն. դրամ

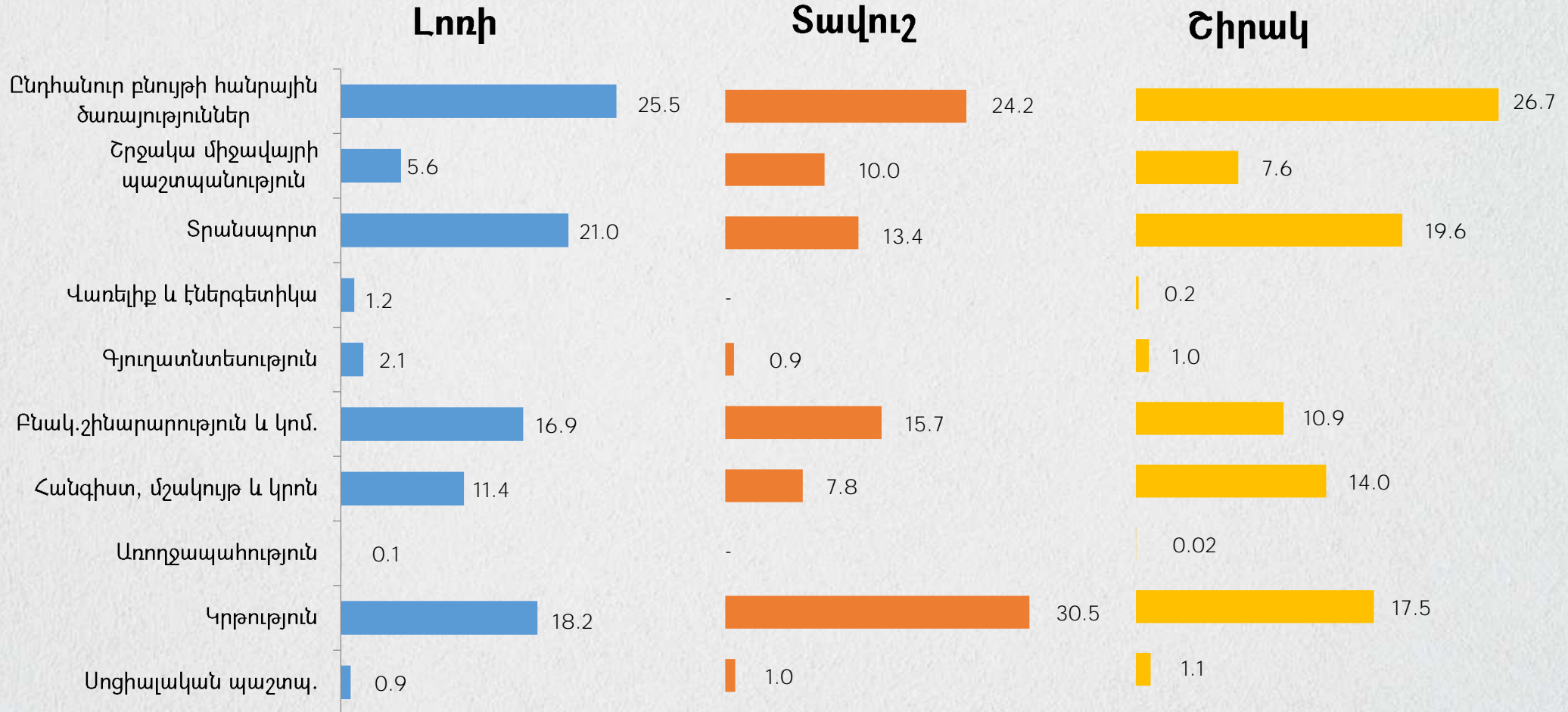

Շահառու մարզերում իրականացվող սուբվենցիոն ծրագրերը, 2021 և 2022 թվականներ, մլն դրամ

Համայնքային բյուջեների ամփոփ ծախսերի կառուցվածքը, տոկոս

Հիմնական եզրակացություններ

- Համայնքներին բնորոշ է եկամուտների գեներացման ցածր տնտեսական ներուժ,
- Սեփական եկամուտների կշիռը թեև դրսևորում է աճի վարքագիծ, սակայն շահառու մարզերն աչքի են ընկնում սեփական եկամուտների ցածր մակարդակով,
- Համայնքներում խիստ ցածր է ֆոնդահայթայթման և տարբեր զարգացման ռեսուրսներից օգտվելու կարողությունները,
- Ռազմավարական քաղաքականությունների շրջանակը հաճախ թերանում է սահմանել նպատակների չափման և ձեռք բերման համար համապատասխան չափորոշիչներ և թիրախային մակարդակներ,
- Իրականացվող բյուջետային ծրագրերը միշտ չէ, որ ընդգրկում են համապատասխան քաղաքականություններով սահմանված նպատակները և արդյունքները, և նպաստում դրանց իրականացմանը,
- Ռազմավարական և բյուջետային քաղաքականությունների բովանդակության շուրջ հանրային երկխոսությունը կրում է ոչ բավարար որակ,
- Աստիճանաբար աճում է ԲՀԿ-ների դերը և ակտիվ մասնակցության կարևորությունը թե՛ բյուջետային ծրագրերի, թե՛ քաղաքականությունների իրականացման մոնիտորինգի և գնահատման գործընթացներում:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ